

283

ЄВРЕЇ-ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ!

Воля народам,

Воля людині.

ЄВРЕЇ-ГРОМАДЧИН УКРАЇНИ.

Вже тисячу років проминуло від того часу, як Ваші предки, перейшовши Кавказ, прибули на українські землі і тут почали осідати настало. Тисячу років життя представників Вашого народу тісно зазублювалося з життям наших предків. Воно і сьогодні в такий чи інший спосіб зазублюється між Вами і українським народом. Адже на наших землях живете, працюєте і розвиваєтеся.

За тих тисячу років в різних формах проявлялося співжиття євреїв і українців. Були часи, коли прогнані з Іспанії в 1492 р. євреї знаходили собі притулок між українцями, знаходили в них піддержку, за що повинні були бути вдячні; були моменти, коли, завдяки імперіялістичній політиці Польщі, євреї

"... На славіній Україні всі церкви
заарендували.

Котрому б то козаку або мужику
дав Бог дитину повити,
То йди до жида-рандара, та положи
шістак,
Щоб дозволив церкву відчинити,
Ту дитину охристити..."

/Народна дума ХУІ віку/

І, власне, трагедією євреїв було те, що вони дуже часто запрягалися до воза таких чи інших імперіялістичних держав, а що так

було, нехай послужать слова Вашого історика д-ра Шаля, які він висказує в своїм шкільнім підручнику єврейської історії.

"Жиди є в тім часі в Україні посередниками між магнатами /великими панями/ і селянами. Пани, не маючи змоги у своїх величезних посілостях стягнути особисто ані податків, ані чинитьб, послуговукться жидами, осілими чи то по містечках, чи по селах. Жиди часто стягають в інтересі свого пана в безоглядний спосіб всі данини, викликаючи тим самим ненависть селянських мас до себе. Найбільшу ворожість викликала т.зв. аренда церковних ключів через жидів. Ця аренда полягала в тім, що пани, щоб вимусити на селянах заплату данини, віддають жидам церковні ключі. Ці ключі віддають жиди священикам тільки тоді, коли селянин, у котрого мав відбутися шлюб, похорон чи христини, сплатить всі свої податкові залежності".

Внаслідок такої постави євреїв до гнобленого українського народу прийшли страшні протиеврейські погроми, яких жертвою впадо око-ло двісті тисяч осіб. Це були часи В. Хмельницького, часи великого повстання нашого народу проти польських панів і їх вислужників за своє національне визволення.

І коли козак, тодішня державна влада, зовсім прогнали євреїв з України, то вини треба дошукуватися тільки у затраті здорового способу думання тодішніх євреїв.

Во чому не могли вони погодитися з тим, що, прибувши на чийсь землю, треба числитися в першу чергу з законними господарями цієї землі. Було б ніколи не дійшло до 20-го січня,

дня посту і жалоби по жертвах єврейських погромів в Україні, був би ніколи Ваш поет не писав:

"Забиті і порізани, на часті почетвертовані,
Учені і рабіни, молодці і старші;
Серце мліє, душа дрижить з болю,
Плаче, плаче без кінця, ніхто їх не потішить",

коли б Ваші предки були співчували поневоленому тоді українському народові, допомагали в його біді, а не використовували його тодішнє тимчасове ослаблення для своєї хвилювої наживи.

І переглядаючи сторінки нашої історії, сторінки, де заторкуться справи співжиття євреїв з українцями, годі не дивуватися, чому так мало вчила історія дальше єврейське покоління.

Після величних днів української держави за гетьмана Хмельницького, Україна знову попала в неволю, і євреї, не дивлячись на недалеке і жорстоке своє минуле, знову стали знаряддям в руках імперіялістичних сил. Повернувши на українські землі, своєю невідповідною поведінкою знову викликали в широких селянських масах ненависть до себе. І тим разом їхній невластивий крок був в страшний спосіб покараний. Прийшов ХІІІ вік, а з ним повстанські рухи селян під назвою "гайдамачина". Тільки в самому Умані згинувло біля 20 тисяч шляхтичів і євреїв.

Щойно перед першою світовою війною взаємини між українцями і євреями починають до певної міри налагоджуватися в позитивному

напрямі. Між євреями щораз частіше зроджують-ся думки, що до поневоленого українського на-роду треба ставитися з більшим виrozumінням /для прикладу може послужити твір І. Франка "Перехресні стежки"/. Однак це були майно проблески правильного ставлення справи. В ос-новному напруження між українськими понево-леними масами і євреями було досить велике. Але в цьому були винні не тільки євреї. Тоді процент євреїв в Україні був досить поважний. Окупантам України дуже багато залежало на тому, щоб ненависть українських народних мас скерувати не проти себе, а проти кого іншого. І вибір /в першу чергу під царським режимом/ впав на євреїв. Спровокувати українців не бу-ло важко, зважаючи на поведінку євреїв в ми-нулому і велике їх згущення в містах /у Схі-дній Україні - 26 % національного складу міст/, що було пов'язане з перехопленням єв-реями в свої руки майже всіх галузей торгів-лі і тим самим визиску селянських та робіт-ничих мас.

Коли царська тюрма народів і Австро-Угор-щина розвалилися, українці приступили до бу-дови своєї держави. Але московські большеви-ки відразу поставилися вороже до побудови української самостійної держави. Почалася бо-ротьба українського народу за своє вільне життя. До цієї справи євреї поставилися різ-но. Одні, як визначний політичний діяч Рафес і невироблені єврейські маси, стали по сторо-ні большевиків в питанні самостійно ти Укра-їни, а другі, зорганізовані в єврейських ор-ганізаціях Бунд і Поалей Сіон, зайняли пози-тивно становище до української державности. В тодішній українській державі євреї мали сво-го представника в раді міністрів і для них

була признана персонально-культурна автономія. Мимо того в згаданому періоді дійшло знова до сильних протиеврейських погромів. Про причини цього писав визначний єврейський діяч поалей-сіоніст Гольдельман:

"А як має вплинути на українських селян поява в їх селах большевицьких ревізиційних загонів на чолі з комісарчиками з містечкової жидівської молоді? Чи "комісародержавіе" з великою участю жидівських півінтелігентів, тих жидів, яких /український селянин/ ніколи до того при владі не бачив і це рарухав завжди за природне, і тих, з батьками котрих він гандлював - і раптом той жид - командує. Командує від імени ненависних чужинців, що грабують, реквірують його хліб, його добро...

... І тому так тяжко боротися з погромними настроями серед війська. Тут не досить агітації культурних українських елементів. Тут потрібна пропаганда фактами.

І поки українські козаци й національні народні кола та маса, що на неї спирається українська інтелігенція, не зустрінуться в роботі зі співучастю жидів, не зустрінуться на практиці зі симпатією жидівських партій до українського відродження - важко буде побороти історичне недовір'я до жидів.

Це завдання мусимо ми, жидівські соціалісти, взяти на себе".

В західних областях України таких погромів не було. Мало того, в 1918 році євреї в досить поважній мірі включилися до боротьби

українського громадянства за його національне визволення. Між іншим, в 1919 р. в Тернополі був створений окремий єврейський курінь, який брав активну участь в боях за Українську Державу.

По закінченню першої світової війни і по нашій програній в час Визвольних змагань, відносини між євреями і українцями розвивалися в іншій формі на Східно-Українських Землях, а в іншій в західних областях України. Багато євреїв під большевицькою окупацією України по деякому часі зорієнтувалося, що український народ знову попав в страшну неволю і почало симпатизувати українським революційним підпільним рухам. Але більшість, незважаючи на уроки минулого, активно включилася до винищування свідомого українського елементу рука в руку з московськими займачами. Великий процент євреїв, користаючи з широким знайомством заангажувався до легшої праці на різних адміністративних становищах. Цього моменту не забували і не забувають використати московсько-большевицькі імперіялісти. Вони на кожному кроці і в різний спосіб стараються звернути всю ненависть експлуатованих селян і робітників, власне, на євреїв. Вони хочуть заховати перед очима українців справжній корінь лиха. Так робили царські поневолювачі, так роблять їхні переємники кремлівські тирани з бандитом Сталіним на чолі. Дуже можливо, що Ви не є так обізнані з методами органів МВД-МГБ, як ми, українські революціонери. Для частинного зорієнтування Вас ми Вам відкривемо деякі їхні потягнення. Останніми літами органи МВД-МГБ, зударившись з силою нашого руху, почали застосовувати різні прийоми поборювання росту революційних рухів в Україні. Між іншим, ство-

рюють вони фіктивні підпільні організації, щоб при їх допомозі виловити свідоміший український елемент, головню з-поміж молоді. Для витворення враження, що це дієсно протирежимні організації, дають керівникам цих організацій доручення розкидати протидержавні листівки, в яких закликається населення до поборовання "жидів - п'явок українського народу". В нашому розпорядженні є цілий ряд таких заликів-листівок. Крім того, члени таких організацій ведуть в подібному дусі шептану пропаганду. Ним, як бачимо, вбивають вони два зайці. І коли сьогодні Ви зауважуєте в східних областях України зріст протиеврейських настроїв серед населення, то причиною цього явища є, з одної сторони, ті євреї, які фактично вислужувуться московсько-більшевицьким імперіялістам, а, з другої сторони, використання цього факту органами МВД-МГБ в цілі відвернення уваги населення від справньої причини їхнього жахливого становища.

В західних областях України справа мала-ся дещо інакше. Тут нав'язувалися все ширші і ширші знайомства між українцями і євреями. Чимраз частіше можна було стрінути євреїв - виразних симпатиків українського революційного руху. Наслідком цього, в час німецької окупації багато євреїв знайшло схоронище в рядах УПА. Деякі з них навіть вибилися на досить поважні становища, а лікар др. Кум - єврей по національності, за віддану працю в рядах УПА Постановою Української Головної Визвольної Ради від 30 травня 1947 р. був нагороджений Срібним Хрестом Заслуги.

Сьогодні всі українські землі опинилися

під московсько-більшевицькою окупацією. Український народ не припинив боротьби за своє національне визволення. В рядах ОУН і УПА під керівництвом УГВР вже сьомий рік борються неустрашимі революціонери за побудову Української Самостійної Соборної Держави. І хто як хто, але Ви, євреї, повинні з пошаною і симпатією ставитися до цієї національно-визвольної боротьби українського народу. Повинні тому, що самі ж Ви на своїй власній шкірі переконалися, що означає бути бездержавною нацією, що означає провадити боротьбу за своє визволення. Понад дві тисячі років єврейський народ був змушений переносити на своїх плечах всі наслідки підневільного життя. І те, що сьогодні Ви маєте свою власну Державу, треба завдячувати не тим євреям, які сотками тисяч йшли під розпечені цівки гештапівських кулеметів і автоматів, не тим євреям, які покійно укладалися в глибоких ямах на трунах своїх братів і сестер, щоб за хвилину полляти їх своєю кров'ю /не раз, бачачи це, ми питали себе: в ім'я чого ці люди складають в жертву своє життя?/, а тим єврейським революціонерам, які зі зброєю в руках боролися на мурах варшавського гето проти німецьких драціянників, тим, які в організаціях Іргенд Цвай Деумі чи Штерн приготувляли бомби, щоб ними висаджувати англійські чи арабські твердині. По двох тисячах років тяжкої неволі сьогодні євреї побудували свою Державу Ізраїль і вийшли на міжнародну арену як вільний, державний народ. І коли сьогодні кожному ясно, кому треба завдячувати створення Держави Ізраїль, то й кожному повинна бути зрозумілою визвольна боротьба українського народу.

під московсько-більшевицькою окупацією. Український народ не припинив боротьби за своє національне визволення. В рядах ОУН і УПА під керівництвом УГВР вже сьомий рік борються неустрашимі революціонери за побудову Української Самостійної Соборної Держави. І хто як хто, але Ви, євреї, повинні з пошаною і симпатією ставитися до цієї національно-визвольної боротьби українського народу. Повинні тому, що самі ж Ви на своїй власній шкурі переконалися, що означає бути бездержавною нацією, що означає провадити боротьбу за своє визволення. Понад дві тисячі років єврейський народ був змушений переносити на своїх плечах всі наслідки підневільного життя. І те, що сьогодні Ви маєте свою власну Державу, треба завдячувати не тим євреям, які сотками тисяч йшли під розпечені цівки гештапівських кулеметів і автоматів, не тим євреям, які покійно укладалися в глибоких ямах на трунах своїх братів і сестер, щоб за хвилину полляти їх своєю кров'ю /не раз, бачачи це, ми питали себе: в ім'я чого ці люди складають в жертву своє життя?/, а тим єврейським революціонерам, які зі зброєю в руках боролися на мурах варшавського гето проти німецьких драціянників, тим, які в організаціях Іргенд Цвай Деумі чи Штерн приготувляли бомби, щоб ними висаджувати англійські чи арабські твердині. По двох тисячах років тяжкої неволі сьогодні євреї побудували свою Державу Ізраїль і вийшли на міжнародну арену як вільний, державний народ. І коли сьогодні кожному ясно, кому треба завдячувати створення Держави Ізраїль, то й кожному повинна бути зрозумілою визвольна боротьба українського народу.

Мало того. Ви, євреї, прекрасно знаєте, хто такі більшовики і яке їх відношення до поневолених народів. Ви самі дуже добре бачите, який то "рай" створив Сталін і його кліка московсько-більшевицьких людоджерів. Не краще могли б сказати про це ті десятки тисяч Ваших братів і сестер по національності, яких кати з МВД-МГБ вимордували у підвалах сталінських тюрм і на засланнях.

І так, як єврейські революціонери стали зі зброєю в руках на захист людських прав єврейського народу і ті права вибороли, так і ми, українські революціонери-бандерівці, стали на шлях національно-визвольної боротьби. Ми свято віримо, що цю боротьбу, змагання життя і смерть, виграє не хто інший, а тільки український народ. Цей час вже недалеко.

Як же ж тоді бути взаємовідносинам між євреями і українцями?

Ми виразно заявляємо у своїх програмових постановках: Ми боремося "за рівність всіх громадян України, незалежно від їх національності, в державних та громадських правах і обов'язках, за рівне право на працю, заробіток і відпочинок". Але уроки історії, сьогоднішня ворожа постава все ж таки великого числа євреїв і до певної міри заходи московсько-більшевицьких імперіялістів не можуть залишитися без жодного сліду. Щоб забезпечити за собою належне місце в Українській Самостійній Соборній Державі, щоб здобути собі пошану серед українського суспільства, Ви, євреї-громадяни України, вже сьогодні повинні про це старатися.

Тому ми, українські революціонери, звертаємося до Вас:

- Пам'ятайте, що Ви є на українській землі і що у Вашому власному інтересі є жити в повній згоді з її правними господарями - українцями. Перестаньте бути знаряддям в руках московсько-большевицьких імперіялістів. Вже не за горами та хвилинка, коли повторяться часи Хмельницького, але тим разом ми хочемо, щоб вони були без протиеврейських погромів. Ми не хочемо, щоб в будучому, як колись, писали Ваші поети:

"Гіркі сльози проливаю
Над душами добрих і чесних мужів,
Котрих кров пролита, як вода гірських
потоків".

Сьогодні, в час жорстокої боротьби українського народу за свою волю, за національну незалежність, ми звертаємося до Вас, євреї - громадяни України:

- Опам'ятайте тих Ваших братів по національності, які своїми руками допомагають розбійникам з Кремля розпинати наш народ. Скажіть їм, нехай вони заперестануть свою злочинну роботу.

- Допомагайте українським революціонерам, бо вони борються і за Ваше краще майбутнє.

- Включайтеся в протибольшевицьку боротьбу, а тим здобудете собі пошану і належне місце в Українській Самостійній Соборній Державі.

СМЕРТЬ СТАЛІНУ І ЙОГО ВИСЛУЖНИКАМ.

СМЕРТЬ МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ІМПЕРІАЛІСТАМ.

ХАЙ ЖИВЕ ДЕРЖАВА ІЗРАЇЛЬ І ДРУЖБА І МІЖ
ЄВРЕЙСЬКИМ ТА УКРАЇНСЬКИМ НАРОДАМИ.

ХАЙ ЖИВЕ УКРАЇНСЬКА САМОСТІЙНА СОБОРНА
ДЕРЖАВА.

СЛАВА КЕРІВНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО РЕВОЛЮЦІЙ-
НОГО РУХУ С. БАНДЕРІ І ГЕНЕРАЛОВІ Т. ЧУПРИН-
ЦІ.

УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАНЦІ

Верезень 1950 р.